

AŞI BİLGİLENDİRME BEYANI

Rekombinant Zoster (Zona) Aşısı: *Bilmeniz Gerekenler*

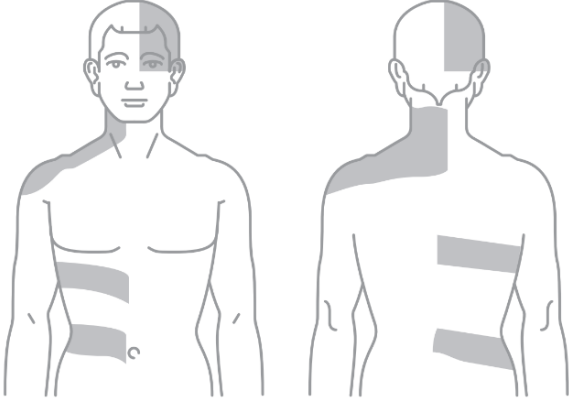
Many vaccine information statements are available in Turkish and other languages. See www.immunize.org/vis

Türkçe ve diğer dillerde birçok aşı bilgilendirme beyanı mevcuttur. Bakınız www.immunize.org/vis

1. Neden aşı olalım?

Rekombinant zoster (zona) aşısı zonayı önleyebilir.

Zona (ayrıca herpes zoster veya sadece zoster olarak da bilinir), genellikle kabarcıklarla birlikte olan ağrılı bir cilt döküntüsüdür. Zona döküntüye ek olarak ateşe, baş ağrısına, titremeye veya mide rahatsızlığına neden olabilir. Nadiren zatürre, işitme sorunları, körlük, beyin iltihabı (ensefalit) gibi komplikasyonlara veya ölüme yol açabilir.

Zona riski yaşla birlikte artar. Zonanın en sık görülen komplikasyonu postherpetik nevralsi (PHN) adı verilen uzun süreli sinir ağrısıdır. PHN zona döküntülerinin olduğu bölgelerde ortaya çıkar ve döküntü geçtikten sonra aylar veya yıllar boyunca devam edebilir. PHN'den kaynaklanan ağrı şiddetli ve güçten düşürücü olabilir.

PHN riski yaşla birlikte artar. Zona olan yaşlı bir yetişkinin PHN geliştirme riski ile daha uzun süreli ve daha şiddetli ağrı çekme olasılığı zona olan genç bir kişiye göre daha yüksektir.

Bağışıklık sistemi zayıflamış olan kişilerin de zona olma ve zona komplikasyonu çıkarma riski daha yüksektir.

Zonaya suçiçeğine neden olan aynı varicella-zoster virüsü neden olur. Suçiçeği geçirdikten sonra virüs vücudunuzda kalır ve hayatınızın ileriki zamanlarında zonaya neden olabilir. Zona bir kişiden diğerine bulaştırılmaz, fakat zonaya neden olan virüs, hiç suçiçeği geçirmemiş veya suçiçeği aşısı yapılmamış bir kişiye bulaşıp suçiçeğine neden olabilir.

2. Rekombinant zona aşısı

Rekombinant zona aşısı zonaya karşı güçlü koruma sağlar. Zonayı önleyerek, rekombinant zona aşısı PHN ve diğer komplikasyonlara karşı da koruma sağlar.

Rekombinant zona aşısı aşağıdaki kişiler için önerilir:

- **50 yaş ve üstü yetişkinler**
- Hastalık veya tedaviler nedeniyle **bağışıklık sistemi zayıflamış olan 19 yaş ve üstü yetişkinler**

Zona aşısı iki dozluk seri olarak verilir. Çoğu insana ikinci doz, ilk dozdan 2 ilâ 6 ay sonra yapılmalıdır. Bağışıklık sistemi zayıflamış olan veya olacak bazı kişiler, ilk dozdan 1 ilâ 2 ay sonra ikinci dozu yapılabilirler. Sağlık uzmanınızdan rehberlik isteyiniz.

Geçmişte zona geçirmiş olanlar ile varicella (suçiçeği) aşısı olmuş kişilerin rekombinant zona aşısı olmaları önerilir. Aşı ayrıca başka bir tür zona aşısı olan canlı zona aşısı yapılmış kişiler için de önerilir. Rekombinant zona aşısında canlı virüs yoktur.

Zona aşısı diğer aşılarla aynı anda uygulanabilir.

**U.S. Department of
Health and Human Services**
Centers for Disease
Control and Prevention

3. Sağlık uzmanınız ile konuşunuz

Aşı yapılan kişide aşağıdaki durumlar mevcutsa bunları aşığı yapan kişiye söyleyiniz:

- Önceki bir **rekombinant zona aşısından sonra alerjik reaksiyon gösterdiyse veya ciddi, yaşamı tehdit eden herhangi bir alerjisi** varsa
- **Hâlihazırda bir zona atağı geçiriyorsa**
- **Gebe ise**

Bazı durumlarda, sağlık uzmanınız zona aşısını daha sonraki bir ziyarete ertelemeye karar verebilir.

Soğuk algınlığı gibi hafif rahatsızlıkları olan kişiler aşılanabilir. Orta veya ağır derecede hasta olan kişiler genellikle iyileşene kadar beklemelidir.

Sağlık uzmanınız size daha fazla bilgi verebilir.

4. Aşı reaksiyonu riskleri

- Kolda hafif veya orta derecede ağrı, rekombinant zona aşısından sonra çok yaygındır. Enjeksiyon bölgesinde kızarıklık ve şişlik de olabilir.
- Rekombinant zona aşısından sonra yorgunluk, kas ağrısı, baş ağrısı, titreme, ateş, karın ağrısı ve bulantı yaygın olarak görülür.

Bu yan etkiler aşılanan kişiyi düzenli aktivitelerini yapmaktan geçici olarak alıkoyabilir. Belirtiler genellikle 2 ilâ 3 gün içinde kendiliğinden geçer. İlk dozdan sonra bu yan etkileri görmüş olsanız bile, ikinci doz rekombinant zoster aşısını yaptırmalısınız.

Rekombinant zoster aşısından sonra çok nadiren ciddi bir sinir sistemi rahatsızlığı olan Guillain-Barré sendromu (GBS) bildirilmiştir.

İnsanlar bazen aşılanma dâhil olmak üzere tıbbi bir işlemten sonra bayılırlar. Başınız dönerse, görme değişikliğiniz veya kulaklarınızda çınlama olursa bu durumu aşığı yapan kişiye bildiriniz.

Herhangi bir ilaçta olduğu gibi aşının da ağır bir alerjik reaksiyona, diğer ciddi bir tıbbi hasara ya da ölüme neden olma ihtimali çok düşük olsa da vardır.

5. Ciddi bir reaksiyon olursa?

Alerjik bir reaksiyon aşılanan kişi klinikten ayrıldıktan sonra meydana gelebilir. Eğer ağır alerjik reaksiyon belirtileri (kurdeşen, yüzün ve boğazın şişmesi, nefes darlığı, hızlı kalp atışı, sersemlik veya güçsüzlük) görürseniz **9-1-1**'i arayınız ve kişiyi en yakın hastaneye götürünüz.

Sizi endişelendiren diğer belirtiler için sağlık uzmanınızı arayınız.

Olumsuz reaksiyonlar "Aşı Sonrası Olumsuz Olay Bildirim Sistemi" ne (VAERS) bildirilmelidir. Sağlık uzmanınız genellikle bu durumu bildirecektir; fakat bunu kendiniz de yapabilirsiniz. www.vaers.hhs.gov adresindeki VAERS web sitesini ziyaret ediniz veya **1-800-822-7967** numaralı telefonu arayınız. *VAERS sadece reaksiyonları bildirmek içindir ve VAERS personeli tıbbi tavsiye vermez.*

6. Nasıl daha fazla bilgi edinebilirim?

- Sağlık uzmanınıza danışınız.
- Yerel ya da devlet sağlık birimlerini arayınız.
- Aşı prospektüsleri ve ek bilgiler için Gıda ve İlaç Dairesi'nin (FDA) web sitesini ziyaret ediniz. www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines
- Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (CDC) ile temas kurunuz:
 - **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** numaralı telefonu arayınız ya da
 - CDC'nin www.cdc.gov/vaccines adresindeki web sitesini ziyaret ediniz.

Turkish translation provided by Betül Polatdemir, MD, Losante Children's and Adult Hospital, Ankara, Turkey, and Nur Polatdemir Çevik, Near East University, Nicosia, Cyprus

